Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/1598

2025 3 13

ADMINISTRACINĖ KOMISIJA SPRENDIMAS Nr. S12

2024 m. spalio 16 d.

dėl sveikatos priežiūros išlaidų, susijusių su pacientų perkėlimu į kitą valstybę narę per masines nelaimes nukentėjus daug asmenų, kompensavimo

(Tekstas svarbus EEE ir EB bei Šveicarijos susitarimui)

(C/2025/1598)

SOCIALINĖS APSAUGOS SISTEMŲ KOORDINAVIMO ADMINISTRACINĖ KOMISIJA,

atsižvelgdama į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ([1]) 72 straipsnio a punktą, pagal kurį Administracinė komisija yra atsakinga už visų administravimo klausimų ar klausimų, susijusių su Reglamento (EB) Nr. 883/2004 ir 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatančio Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką ([2]), nuostatų aiškinimu, nagrinėjimą,

atsižvelgdama į Reglamento (EB) Nr. 883/2004 20 straipsnį ir 27 straipsnio 3 dalį dėl kelionių siekiant gauti išmokas natūra,

atsižvelgdama į Reglamento (EB) Nr. 987/2009 26 straipsnį,

kadangi:

(1) kai valstybėje narėje įvyko masinė nelaimė (pvz., dideli gaisrai, cheminės ir (arba) branduolinės avarijos arba pandemijos), dėl kurios pacientai buvo perkelti į kitą valstybę narę, ne visada buvo aišku, kuri valstybė narė buvo atsakinga už sveikatos priežiūros išlaidų padengimą ir kokiu teisiniu pagrindu;

(2) praktinių sunkumų gali kilti dėl to, kad masinės nelaimės atveju gali dalyvauti daugiau nei dvi valstybės narės, todėl šiuo klausimu reikia laikytis vienodo teisinio požiūrio;

(3) pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką (visų pirma 2010 m. spalio 5 d. Sprendime *Elchinov* ([3])) išankstinio leidimo reikalavimas negali užkirsti kelio teisei į gydymo ligoninėje išlaidų kompensavimą, jei tenkinamos kitos sąlygos kompetentingoje valstybėje narėje. Todėl apdraustų asmenų perkėlimas į valstybę narę, kuri nėra kompetentinga valstybė narė, siekiant po masinės nelaimės gauti gyvybiškai skubias sveikatos priežiūros paslaugas, turėtų būti aiškinamas kaip patenkantis į Reglamento (EB) Nr. 883/2004 20 straipsnio taikymo sritį;

(4) jei valstybė narė, kurioje įvyko masinė nelaimė, negali suteikti gyvybiškai skubių sveikatos priežiūros paslaugų sužeistiesiems ir (arba) ligoniams, būtinybė juos perkelti į kitą valstybę narę rodo, kad atitinkamos sveikatos priežiūros paslaugos negalėjo būti suteiktos per mediciniškai pagrįstą laikotarpį, kaip reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 883/2004 20 straipsnį;

(5) ypatingomis masinių nelaimių aplinkybėmis dažnai labai sudėtinga laikytis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 20 straipsnyje numatyto laiko ir prašyti išankstinio leidimo gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje;

(6) sprendimas perkelti pacientus į kitą valstybę narę po masinės nelaimės yra valstybės narės, kurioje įvyko nelaimė, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjo atlikto medicininio vertinimo rezultatas. Kadangi būtų labai sudėtinga išsamiai apžvelgti, kas galėtų būti laikoma masine nelaime, šiuo atžvilgiu pirmenybę reikėtų teikti požiūriui į kiekvieną konkretų atvejį;

([1]) OL L 166, 2004 4 30, p. 1.
([2]) OL L 284, 2009 10 30, p. 1.
([3]) Byla C-173/09, *Elchinov*, (2010 m. spalio 5 d. sprendimas).

(7) ypatingomis masinių nelaimių aplinkybėmis vežimas į gydymo valstybę narę ir iš jos (į kurią pacientas buvo perkeltas dėl to, kad „per mediciniškai pagrįstą laikotarpį“ nebuvo galima pasinaudoti gyvybiškai skubiomis sveikatos priežiūros paslaugomis) yra neatsiejamas nuo paties gydymo. Kompetentinga valstybė narė, net jei ji nenumato kelionės ir buvimo išlaidų kompensavimo, išimties tvarka gali nuspręsti padengti tokias išlaidas;

(8) jei masinės nelaimės atveju pacientai vežami į kitą valstybę narę, Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras (RNKC) visą parą kasdien teikia paslaugą, kurios dėka gali koordinuoti ir bendrai finansuoti būtiną medicininį transportą. Kai valstybės narės paprašys tokios pagalbos, RNKC įprasta tvarka aktyvins Europos Sąjungos civilinės saugos mechanizmą ([4]);

(9) gairės dėl tolesnio gydymo ir (arba) tolesnio gydymo tęsimo po to, kai pacientai perkeliami atgal į namus, gyvenamosios vietos valstybėje narėje arba kompetentingoje valstybėje narėje (pvz., keitimasis medicininėmis ataskaitomis, receptų pripažinimas ir t. t.) galėtų palengvinti tokių atvejų nagrinėjimą tarp visų susijusių valstybių narių;

laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 883/2004 71 straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų,

NUSPRENDĖ:

1. Šiuo sprendimu nustatomos sveikatos priežiūros išlaidų, susijusių su pacientų perkėlimu į kitą valstybę narę per masines nelaimes nukentėjus daug asmenų, kompensavimo taisyklės.

2. Išmokoms natūra, mokamoms sužeistiesiems ir (arba) ligoniams, apdraustiems valstybėje narėje ir perkeltiems į valstybę narę, kuri nėra kompetentinga valstybė narė arba gyvenamosios vietos valstybė narė (kai jis (ji) yra registruotas dokumentu S1 arba SED S072), po masinės nelaimės taikomi Reglamento (EB) Nr. 883/2004 20 straipsnis ir 27 straipsnio 3 dalis.

3. Masinės nelaimės atveju kompetentinga valstybė narė pagal Reglamento (EB) Nr. 883/2004 20 straipsnį *a posteriori* išduoda S2 leidimą, kad gydymo valstybėje narėje (į kurią pacientas perkeliamas, bet neapdraustas ar neįregistruotas dokumentu S1 arba SED S072) suteiktų išmokų natūra išlaidas padengtų kompetentinga valstybė narė.

4. Jei masinė nelaimė įvyko gyvenamosios vietos valstybėje narėje (kai pacientas užregistruotas dokumentu S1 arba SED S072) ir pacientas perkeliamas į kitą valstybę narę nei kompetentinga valstybė narė, gyvenamosios vietos valstybė narė pagal Reglamento (EB) Nr. 987/2009 26 straipsnio 3 dalį *a posteriori* išduoda S2 leidimą, kad gydymo valstybėje narėje (į kurią pacientas perkeliamas, bet neapdraustas ar neužregistruotas dokumentu S1 arba SED S072) suteiktų išmokų natūra išlaidas padengtų kompetentinga valstybė narė, atsižvelgdama į Reglamento (EB) Nr. 883/2004 20 straipsnio 4 dalį ir 27 straipsnio 5 dalį.

5. S2 leidime, išduotame *a posteriori* pagal 3 arba 4 dalį, aiškiai nurodoma, kad jis susijęs su gyvybiškai skubia sveikatos priežiūra pacientui, perkeltam į kitą valstybę narę dėl masinės nelaimės.

6. Spręsdamos, ar atvejis yra masinė nelaimė, ar ne, valstybės narės teikia pirmenybę kiekvieno- konkretaus atvejo vertinimui.

Neišsamus situacijų, kurias galima laikyti masine nelaime, sąrašas pateikiamas priede.

([4]) https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_lt.

7. Pagal Reglamento (EB) Nr. 987/2009 26 straipsnio 8 dalį tais atvejais, kai kompetentingos valstybės narės nacionalinės teisės aktuose numatytas kelionės ir buvimo išlaidų, neatskiriamų nuo apdraustojo gydymo, kompensavimas, transportavimo į gydymo valstybę narę ir iš jos (įskaitant iš gydymo valstybės narės į gyvenamosios vietos valstybę narę) išlaidas, jei pacientas perkeliamas po masinės nelaimės, padengia dokumentą S2 išdavusi (arba kurios vardu dokumentą S2 išdavė gyvenamosios vietos valstybė narė pagal Reglamento (EB) Nr. 987/2009 26 straipsnio 3 dalį) kompetentinga valstybė narė.

   Kompetentinga valstybė narė, atsižvelgdama į išskirtines aplinkybes, vis dėlto gali nuspręsti kompensuoti transporto išlaidas ir kitas susijusias išlaidas, net jei tai nenumatyta jos nacionalinės teisės aktuose.

8. Šiuo sprendimu nedaromas poveikis valstybių narių dvišaliams susitarimams dėl tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugų.

9. Šis sprendimas skelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Jis taikomas nuo pirmos antro mėnesio po jo paskelbimo dienos.

Administracinės komisijos pirmininkas
Ildikó Pákozdi

PRIEDAS

Nebaigtiniai masinių nelaimių pavyzdžiai:

— didelis gaisras

— didelė avarija (oro, kelių arba jūrų transporto)

— cheminė avarija

— branduolinė avarija

— pandemija

— žemės drebėjimas

— potvynis

— bombardavimas

— griūtys